

Medtie 6. asken raejeste

Ännetje dov maanan gielen bijre govhteden asken raejeste

- Veartenisnie dan jijnje vueptiestidh maanese! Vuartesjh misse dov maana vuartesje jih biejh baakoem disse. Aktesne vueptiestidien gaajhkem mij gieltege, onne jih stoerrel!
- Joe daelie dov maana svæhtja, tjoejh dorje jih ååredæjjam nuhtjie ihke datnine soptestalledh. Dalleggh maana aaj aalka ohtjemaanan gielen nuhtjedh tjoejigujmie mah govloeh da-da jih ta-ta.
- Dov maana aalka baakoeh guarkedh mejtie vuajnah, jih tjidtjie jih aehtjie.
- Dov maana eahtsa datnine soptsestidh, buerie biejjiem stååkedidh jih aelhkies stååkedimmieh dåeriedidh gusnie svihtjede, vuesiehtimmien gaavhtan Imse bimse hievnie jih Bååhkesjh bååhkesjh ohtje laajpetje.

Soptsestidh gaajhken bijre

Soptsestidh dov maanese gaajhken bijre mij deahpedeminie jih misse maana vuartesje. Soptsestidh beapmoen jih vaarjoej bijre, maam dåtnoeh vuejneden jih maam maana dorje. Vuesehth datne maanam goltelh, dellie maanam skreejreth vielie soptsestidh. Vedtieh nuekies tijnem!

Målsoeh jih mubpesth jiehtieh

Jiehtieh vihth dam tjoejem maam maana jeahta, moenedh mij dihte lea jih biejh baakoem disse. Vuertieh gosk maana tjoejigujmie vaestede jallh vaestiedimmie svæhtja eannan jaarhkah. Maana joe daelie leara gie vâaroem åtna soptsestidh jih guktie dam vâaroem vaeltedh, jih aaj leara mah baakoeh mah sijere aatide sjiehtieh.

Stååkedh gieline

Nuhtjh laavlomh, rijmh jih baakoeraajroeh jih stååkedh laavloeminie. Soermh jih tjehtjerh åadtjoeh meatan årrohd, darjoeh ovmesse tjoejh jih lustestallh maanine ektine!

Dov gærjagåetesne dovne gærjah, laavlomh jih musihke mejtie maahtah löönedh jih gåatan vaeltedh.

Soptsestidh-lohkh maanine ektine

Gosse maana maahta vueptiestidh misse datne vuartesjh jih

gåabph datne tjuvtjedh dellie gieltege guvviægærjine åehpies sjidtedh. Tjuvtjedh jih soptsestidh guvviægærjine. Goerehth maam dov maana tuhtjie luste. Aalkovistie maanan iedtje ij leah dan guhkie, mohte ånnetje dle maana maahta fokusem guhkebe ståantem utnedh.

Soptsestidh dov ietningielem

Soptsestidh, laavloeh jih lohkh dov ietningielesne. Jeenjemes maanah veartenisnie gelliengieledh byjresnisnie jieliemie, jih ajve aevhkie åadtjodh gellie gieligujmie byjjenidh.

Medtie 1. jaepien raejeste

Ännetje dov maanan gielen bijre voestes jaepien raejeste

Maana maahta dovne tjoejh nuhtjedh jih svihtjedh ihke maam akt dutnjan soptsestidh.

Dah voestes baakoeh leah dan bijre mij lea daelie jih daesnie, vuesiehtimmien gaavhtan tjengkere, beeretje jih vuajnah.

Dov maana jienebh baakoeh guarka goh maahta vuesiehtidh, mohte dov viehkie daerpies ihke gaajhkem guarkedh jih maam akt soptsestidh.

Nuhtjh dam maam maana tuhtjie gieltege

Datne maahtah gaajhkem nuhtjedh maam dåtnoeh aarkebiejjien vuejneden jih darjoden juktie maanan gielen evtiedidh. Gosse maana jeahta då jih gaahtose tjuvtjede maahtah vaestiedidh: Jaavoe, gaahtoe dihte. Datne gaahtoem lyjhkh? Måjhtah maanan vaestiedimmie vuertedh.

Darjoeh jijtse soptsesem

Soptsestidh maam beeretje darjoeminie jallh gåabph busse edtja vuelkedh maam vuejneden. Soptsestidh guvviægærjine laevijste jih voelpijste.

Aajhtsh jih goltelh

Gosse vuesehth datne maanam jih maanan darjomem aajhtsh dellie maana damta datne tuhtjh dan dijre

vinkele, mejtie maana baakoem jeahta, misse akt tjuvtjede jallh jeatjah vuekine maam akt dutnjan soptsestidh. Dov vaestiedimmie maana leara vâaroem vedtedh jih vaeltedh gosse jeatjebigujmie soptsesteminie.

Stååkedh gieline

Nuhtjh laavlomh, rijmh jih baakoeraajroeh jih laavloeminie stååkedh. Nuhtjh gieth jih tjehtjerh, darjoeh ovmesse tjoejh jih lustestallh.

Lohkh aelhkies maanagærjah

Daelie mahteden aelkedh maanagærjah lohkedh. Aalkovistie dåtnoeh guvvide ektesne vuartasjidien jih dejtie tjuvtjedidien. Voesteggh buerebe jis datne soptsestidh, mohte dalleggh maana maahta aelkedh gærjan tjaaledh soptsesem goltelidh. Dov gærjagåetesne raerieh gærjah bijre åadtjoeh mejtie maahtah gåatan löönedh.

Soptsestidh dov ietningielem

Soptsestidh, laavloeh jih lohkh dov ietningielesne. Jeenjemes maanah veartenisnie gelliengieledh byjresnisnie jieliemie, jih ajve aevhkie åadtjodh gellie gieligujmie byjjenidh.

Medtie 18. asken raejeste

Ännetje dov maanan gielen bijre 18. asken raejeste

Gellie maanah daennie aaltarisnie medtie 200 baakoeh aarkebiejeste guarkoeh.

Maana maahta såemies baakoeh nuhtjedh mohte dah maehthie måedtiesåarhts ulmiem åadtjodh ovmesse tsiehkine

Naan maanah aelkieh baakoeh raajrose biejedh, vuesiehtimmien tjidtjie bijle jallh bienje desnie.

Soptsestidien jijnjem ektesne

Soptsestidien maam dåtnoeh darjoeminie. Soptsestidh maanese mij deahpedeminie jih baakoeh biejh disse maam dåtnoeh darjoeminie.

Goltelh eensilaakan maam maana tuhtjie jih ussje- de. Vedtieh astoem maanese.

Goltelh jih maanan gielem evtelh

Vueseht datne maanese goltelemine. Gosse datne maanan jijtse baakoeh nuhtjeh jih orre baakoeh lisseht dellie maanam viehkehth sov gielem evtiedidh. Jis maana jeahtha "namnam" dle datne maahtah jiehtedh: Jaa, beapmoe daate jih daelie edtjen byöpmedidh. Maana daamhtah jijtse baakoeh jiehtieh. Aellieh maanan gielem staeredh bene nuhtjeh baakoede reaktoelaakan guktie maana govloe guktie dam jiehtedh.

Soptsesth-lohkh maanine ektine

Maana daelie aavode gellie ovmessie gærjagujmie mej bijre dätnoeh maeheden ektesne soptsesthidh.

Gihtjeh gærjan sisvegen bijre jih biejh maanan jijtse dääjrehtimmieh disse: Maam datne vienhth...?

Datne mäjhtah...?

Soptsesth dov ietniengielem

Soptsesth, laavloeh jih lohkh dov ietniengielesne. Jeenjemes maanah veartenisnie gelliengieledh byj- resisnie jieliemine, jih ajve aevhkie åadtjodh gellie gieligujmie byjjenidh.

Medtie 3. jaepien raejeste

Annetje dov maanan gielen bijre medtie gålmeden jaepien raejeste

Daelie gellie maanah gellie tjuetieh baakoeh guarkoeh. Dah maehthieh aelkedh raajesh darjodh jih aelkieh åenehks soptsesthimmieh utnedh.

Maanan leah gellie gyhtjelassh jih aalka guarkedh guktie edtja baakoede nuhtjedh, jih maahta baakoegujmie stååkedidh.

Maana aalka dan bijre soptsesthidh maam lea dääjrehtamme jih lyjhkoe goltelidh gosse datne maam akt soptsesth.

Bokstaavh jih baakoeh vueptiestidh

Aarhskuvlebaelien gellie maanah tuhtjeh bokstaavh jih baakoeh leah gieltege. Lohkh jih tjuvtjedh tsieglide jih aatide gosse dov maana tuhtjie luste. Goerehtidien væhtah jih gåvvetjeh jih soptsesthidien dej bijre jih maam dah maehthieh soptsesthidh.

Buerkesth orre baakoeh

Nuhtjeh orre baakoeh disse mij deahpedeminie jih dejtie mejtie aarkebiejjen vuejneden. Jis maana ij baakoeh guarkoeh maahta dejtie buerkiestidh: saelhtie mahte seamma goh jaevrie, ajve stuerebe. Jallh: Gosse månnoeh pruvhkien gaadhan vaedtsedh laavkodh dellie saelhtie dihte.

Soptsesthidh

Soptsesth dan bijre mij biejesne deahpadamme. Soptsesth dan bijre maam datne vuajneme maana lea dorjeme jallh leah govleme maana aarhskuvlesne dorjeme, böörh maanam vielie dan bijre soptsesthidh.

Jeenjemes maana golmen jaepien båeries eah gaajhkh baakoeh jiehtieh nimhtie goh mijjeh geerve almetjeh dejtie jiehtieh. Gosse datne baakoem govlh mij jeatjahlaakan govloe maahta dam reaktoelaakan jiehtedh ihke maana leara guktie dam jiehtedh.

Lohkh maanine ektine

Hijven vuekie maanine ektine lohkedh fierhten biejjien. Gellie maanah gærjam utnieh maam tuhtjeh joekoen hijven jih maam sijhtieh gellien aekien lohkedh. Daelie maahtah ånnetje geervebe guvviægærjah nuhtjedh mohte annje soptsesth-lohkh-vuekie dihte mij bööremes. Skreejreht maanam soptsesthidh gærjan bijre jih baajh maanam gærjan bijre gihtjedh mearan datne dam lohkeeminie. Gosse maana man bijre gihtjie, goltelh jih ussjedh gyhtjelassen bijre maanine ektine.

Mujhtieh maana stååkedimmien tjirrh leara. Stååkedh, lohkh, laavloeh jih soptsesth maanine ektine. Rijmh, baakoeraajroeh jih laavlomh annje luste maanese. Gærjah lohkedh bööremes vuekie orre baakoeh lieredh.

Soptsesth dov ietniengielem

Soptsesth, laavloeh jih lohkh dov ietniengielesne. Jeenjemes maanah veartenisnie gelliengieledh byjresisnie jieliemine, jih ajve aevhkie åadtjodh gellie gieligujmie byjjenidh.

Maanan gielem

SAEMIEDIGKIE
SAMETINGET

Lohkh vielie

- Lohkh vielie "Lohkh munnjen"- prosjekten bijre Saemiedigkien gærjagåetesne: www.saemiedigkie.no
- Jis dov leah gyhtjelassh dov maanan gieleevtiedimmien bijre maahtah maanahoksejarngem gaskesadtedh. Datne maahtah aaj dov maanan gieleevtiedimmien bijre raeriestidh aarhskuvlen barkijigujmie.